

Broj: 01,02,03/11,04/3-05-1-295/25

Sarajevo, 9. 4. 2025.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
SARAJEVO

PRIMLJENO: 14-04-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

3

IZVJEŠTAJ

s 3. međuparlamentarnog foruma delegacija parlamenata zemalja Jugoistočne Evrope u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a Kastoria, Grčka, 28. i 29. 3. 2025.

Albin Muslić, prvi zamjenik predsjedavajućeg Delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH) u Parlamentarnoj skupštini Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi (PSOSCE) i poslanik u Predstavničkom domu PSBiH, učestvovao je na 3. međuparlamentarnom forumu delegacija parlamenata zemalja Jugoistočne Evrope u PSOSCE-u, održanom od 28. do 30. marta 2025. u Kastoriji, Grčka.

Prvi ovogodišnji forum delegacija Jugoistočne Evrope o temi energetske politike i tranzicije u regiji okupio je predstavnike devet zemalja i Sekretarijata PSOSCE-a.

Forum su svojim obraćanjima zajednički otvorili predsjedavajući Delegacije Grčke u PSOSCE-u Angelos Syrigos i članica Delegacije Maria Antoniou, dok su se videoporukom učesnicima obratili predsjednica PSOSCE-a Pia Kauma i generalni sekretar PSOSCE-a Roberto Montella.

Uz moderiranje predsjedavajućeg Delegacije Grčke Angelosa Syrigosa, svoj osvrt na temu Forumu dali su potpredsjednik PSOSCE-a i specijalni izaslanik za Jugoistočnu Evropu Kyriakos Hadjiyianni te zamjenik ministra unutrašnjih poslova Grčke Konstantinos Gioulekas. Potpredsjednik Hadjiyianni je ponovio kako je ovakav format susreta od izuzetne važnosti unutar PSOSCE-a, posebno za samu regiju Jugoistočne Evrope. Upravo ovakvi forumi predstavljaju ulogu PSOSCE-a, a to je podsticanje dijaloga, razmatranje multilateralnih pitanja i podrška inicijativama proizašlim iz prethodno navedenog. Tranzicija ka zelenoj i čistoj energiji nema alternativu i predstavlja jedan od ključnih izazova današnjice, ali i uključuje sve zemlje. Borba parlamentaraca u budućnosti mora biti naslonjena i na borbu za niže cijene električne energije, a što predstavlja, po njegovom mišljenju, jedno od ljudskih prava. Na kraju je istaknuo podršku PSOSCE-a miru u regiji i nadu da će predstojeći ovakav forum u Rimu okupiti delegacije svih zemalja Jugoistočne Evrope te doprinijeti relaksaciji političkih tenzija unutar nje. Gioulekas je istaknuo kako ova tema predstavlja važan iskorak za Grčku, Evropsku uniju i kontinent u cjelini

te potvrdio važnost upravo grčke regije u kojoj se održava Forum, Zapadne Makedonije, na ovom polju, kako zbog prirodnih potencijala kada je u pitanju ovaj sektor tako i zbog blizine susjednih država i velikih im gradova. Zaključio je kako Grčka shvata svoju važnost kao granična država Unije, a ujedno i most prema Aziji, no da osim same Zapadne Makedonije i Grčke, cijela Jugoistočna Evropa mora shvatiti važnost ovog pitanja i predstavljati zamah energetske tranzicije prema Evropskoj uniji.

Predsjedavajući Syrigos je uvodni dio zaključio predstavljanjem mjesta održavanja Foruma, koje je do sada bilo okosnica države u energetskom pogledu, ali eksploatacijom uglja, dok sada predstavlja područje tranzicije s fosilnih na čiste izvore energije gradnjom solarnih panela, vjetroelektrana i sličnih modernih pogona. Naglasak u predstojećem dijelu Foruma je također stavio i na količinu uvoza električne energije i plina na području Unije.

O temi energetske tranzicije Grčke do 2030. panelisti su bili zamjenik državnog ministra za okoliš i energiju Niko Tsafos i guverner regije Zapadne Makedonije Georgios Amanatidis.

Zamjenik ministra Tsafos ukratko je predstavio historiju i nužnost tranzicijskog plana. Danas 45 do 50% električne energije u Grčkoj dolazi upravo iz obnovljivih izvora energije, što je ogledalo njihove posvećenosti, a najbolji primjer toga jeste regija Zapadne Makedonije. Sezona grijanja predstavlja najveći izazov u tom pogledu te je prvenstveno bilo neophodno identificirati ključne probleme i područja u tom pogledu kako bi se osigurala adekvatna infrastruktura i opskrbljenost mreže.

Guverner Amanatidis se osvrnuo na historiju Zapadne Makedonije kao okosnice pogona na fosilna goriva. Iako je područje bogato rudom, ponajviše lignitom i historijski iskorištavano u te svrhe u velikoj mjeri, nisu naišli na mnogo otpora stanovništva prilikom procesa dekarbonizacije i tranzicije, mada neki i danas smatraju kako je pretjerano ubrzana. Tome je doprinijela i država koja je njihovoj regiji uveliko pomogla, a za šta je upravo ključna bila prethodno spomenuta identifikacija adekvatnih područja u ove svrhe. Posebno je naglasio važnost investitora u ovom procesu te saradnju malih i velikih investitora uz posvećivanje pažnje na održavanju i unapređenju standarda stanovnika.

Kroz raspravu su se učesnici osvrnuli i na elektrane na uglj novijeg tipa koje uz količinski manje korištenje sirovine rezultiraju većom proizvodnjom energije. Prirodni plin je istaknut kao kritična tačka evropskog kontinenta, a što se posebno vidi nakon početka rata u Ukrajini i kroz činjenicu da se 90% uvozi. Predmet razmatranja je bilo pitanje i nuklearne energije, gdje su učesnici Foruma izrazili poštovanje prema zemljama koje su već krenule u tom pogledu posebno onima Jugoistočne Evrope poput Rumunije i Bugarske ili Italije koja radi određene inicijalne korake u tom smjeru, ali i naglasili neophodne mjere opreza.

Direktor strateškog i operativnog planiranja Grčkog operatera elektrodistribucije Stathis Anagnostou i generalni direktor upravljanja imovinom i održavanja Nezavisnog operatera prijenosa energije Ioannis Maniatis predstavili su infrastrukturne projekte budućnosti u iznosu od 6 milijardi američkih dolara na području Grčke u tom pogledu i izazove s kojima se suočavaju s obzirom na specifičnost reljefa države i brojnost otoka. Direktor Maniatis je iznio podatak kako je toga dana u mreži bilo 64% energije upravo iz obnovljivih izvora, kao i razvoj države koja je iz

nekadašnjeg uvoznika električne energije postala zemlja koja je posljednjih godina kontinuirano izvozi.

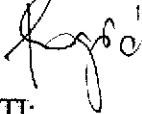
Drugog dana Foruma upriličena je posjeta Ptolemaidu V, elektrani čiji je projekat iniciran još 2013. godine, a kroz čiji je razvoj i Grčka kao država doživjela zaokret u oblasti energetske politike. Upravo ova elektrana je nastala kao posljednji pogon elektrana na lignit, dok su četiri prethodno zatvorene s obzirom na svoju energetska neefikasnost i manjkavosti u pogledu energetske tranzicije. Iako moderna elektrana s niskim nivoom emisije, u sklopu tranzicijskog plana, planirano je njeno zatvaranje do maja 2026. ili, što je trenutno izglednije, pretvaranje u elektranu s pogonom na prirodni plin, a što će zahtijevati i dodatna finansijska izdavanja uprkos prethodnom izdašnom ulaganju.

Na kraju je usvojena i Deklaracija 3. međuparlamentarnog foruma u kojoj je prvenstveno istaknut značaj dijaloga između zemalja Jugoistočne Evrope nastavno na Završnu deklaraciju s 31. godišnjeg zasjedanja PSOSCE-a u Rumuniji prošle godine. Spomenutom deklaracijom istaknula se potreba ubrzanog regionalnog povezivanja unutar energetskog sektora uz osnaživanje infrastrukture i integraciju obnovljivih izvora energije, a što će kulminirati ekonomskim osnaživanjem zemalja Jugoistočne Evrope.

Pripremio:

Sekretar
Delegacije PSBiH u PSOSCE-u

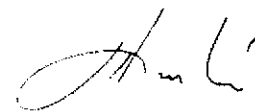
Teo Rogić

Odobrio:

Prvi zamjenik predsjedavajućeg
Delegacije PSBiH u PSOSCE-u

Albin Muslić

DOSTAVITI:

- Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH
- članovima Delegacije PSBiH u PSOSCE-u
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- Sektoru za odnose s javnošću
- a/a